

Aineistonhallinnan linjaukset

16.1.2020

Yleiset tavoitteet

Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore on kulttuuripolitiikan tutkimuksen asiantuntija. Cuporen tehtävänä on tuottaa monipuolisesti taide- ja kulttuuripolitiikkaa koskevaa tietoa sekä toimia tiedonvälittäjänä ja keskustelun avaajana.

Laadukkaan tutkimustiedon tuottaminen edellyttää hyvää tutkimusaineistojen¹ hallintaa. Cupore kehittää aineistojen hallintaa etiikan, tietoturvan ja avoimuuden näkökulmista. Tutkijoiden tulee käsitellä tutkimusaineistoja siten, että aineistojen käyttö ja niihin perustuvat tutkimustulokset ovat aina tarvittaessa tarkistettavissa.

Aineistonhallinnan linjauksissa kuvataan ne tavoitteet ja toimenpiteet, joilla aineistojen hallintaa kehitetään. Tutkimusaineistojen hallinnasta huolehditaan tutkimusprosessin kaikissa vaiheissa: suunnittelussa, toteutuksessa, tallennuksessa, säilytyksessä ja jatkokäytössä. Tavoitteena on aineistojen entistä parempi hyödyntäminen niin tutkimusten aikana kuin niiden jälkeen.

Toimintaperiaatteet

Aineistonhallinnan vastuut

Aineistonhallinta ja aineistojen jatkokäytön edistäminen ovat olennainen osa Cuporen tutkimustoimintaa. Jokaiselle tutkimushankkeelle luodaan aineistonhallintasuunnitelma, joka sovitetaan kunkin hankkeen vaatimusten mukaiseksi.

Linjauksissa sovittujen toimintaperiaatteiden tueksi Cuporelle on luotu aineistonhallinnan ohjeet. Vastuu periaatteiden toteutumisesta on kaikilla tutkimusryhmän jäsenillä. Aineistonhallinnan ohjeita päivitetään ja tarkennetaan tarvittaessa.

Yhteistyöhankkeissa hankkeen vastuutoimija vastaa aineistonhallintasuunnitelmasta ellei toisin sovita. Jos yhteistyösuhde on ns. tasavertainen yhteistyösuhde, voidaan luoda yhteinen aineistonhallintasuunnitelma. Jos osapuolten aineistonhallintasuunnitelmaa koskevat vaatimukset poikkeavat toisistaan, toteutetaan suunnitelma tiukimman ohjeistuksen mukaan. Asiasta sovitaan sopimus- ja neuvotteluvaiheissa.

¹ Tutkimusaineistolla tarkoitetaan kaikissa muodoissa olevia tutkimuksessa käytettäviä aineistoja.

Cupore on sitoutunut noudattamaan yleisiä ihmistieteen tutkimusta koskevia eettisiä periaatteita. Periaatteista pidetään kiinni myös silloin, kun yhteistyötä tehdään muiden kuin tutkimusorganisaatioiden kanssa.

Ennen tutkimuksen aloitusta tarkistetaan, edellyttääkö tutkimus eettistä ennakoarviointia. Arvioinnin tekee Cuporen tutkimuksen johtoryhmä, joka voi tarvittaessa konsultoida ulkopuolisia tahoja.

Aineistojen käsittely ja tallennus

Hyvä dokumentaatio aineiston keruusta ja käsittelystä varmistaa aineiston ja tutkimuksen laadun. Tutkimusaineistojen kuvailussa ja dokumentoinnissa noudatetaan Cuporen aineistohallinnan ohjeita.

Jokaisen Cuporen toteuttaman tutkimushankkeen aineistosta tallennetaan vähintään metatiedot. Aineistojen pitkäaikaissäilytyksen tarve ja säilytyspaikka arvioidaan tapauskohtaisesti. Jos pitkäaikaissäilytys katsotaan aiheelliseksi, käsitellään aineistoa pitkäaikaissäilytyksen vaatimusten mukaisesti.

Aineistojen säilytysaika määritellään niiden käyttötarpeen ja jatkotutkimuksellisen merkityksen sekä tietosuojalain (2018/1050) vaatimusten perusteella.

Aineistojen omistus-, käyttö- ja tekijänoikeudet

Tutkimuksessa syntyvien aineistojen omistus-, käyttö- ja tekijänoikeus on lähtökohtaisesti Cuporella. Oikeuksista sovitaan aineistohallintasuunnitelmaa laadittaessa ennen varsinaisen tutkimustyön käynnistymistä. Jos hanketta rahoittaa ulkopuolinen taho tai kyseessä on yhteistyöhanke, sovitaan aineistojen omistus-, käyttö- ja tekijänoikeuksista sopimuksia tehtäessä.

Cuporen julkaisut ovat pääsääntöisesti avoimia ja ladattavissa Cuporen internetsivuilta. Avoimuuden tasoon vaikuttavat eettinen arviointi sekä rahoittajien edellyttämä julkisuustaso.

Henkilötietoja sisältävän tutkimusaineiston käyttöoikeudet määräytyvät lain vaatimusten mukaisesti. Tarvittaessa tutkittavilta pyydetään tutkimuslupa.

Tietoturva

Tutkimusaineistojen sisältö turvataan sekä teknisin ratkaisuin että käsittelemällä aineistoja tutkimuseettisten periaatteiden mukaisesti. Henkilötietoja sisältävien aineistojen hallinnoinnissa noudatetaan lain edellyttämiä menettelytapoja.

Aineistojen tietoturva-vaatimuksista huolehditaan säilyttämällä aineistoja tietoturvalisessa paikassa ja varmistamalla, että aineistoon on pääsy ainoastaan tutkimustyötä tekeville henkilöillä.

Tutkimuksen päätyttyä aineistot siirretään säilytettäväksi tietoturvaliseseen paikkaan, poistamalla tarpeettomat henkilötiedot ja hävittämällä tarpeeton aineisto asianmukaisesti.

Koulutus ja tuki

Aineistonhallinta edellyttää koulutusta ja tukea. Cupore huolehtii, että työntekijöille järjestetään aiheeseen liittyvää koulutusta.

Cuporen aineistonhallinnantyyryhmä vastaa ohjeistuksen päivittämisestä ja aiheeseen liittyvästä tiedottamisesta.